

Andrzej Gołembnik

Płock, pl. Narutowicza 53, AZP
50-54/53

Informator Archeologiczny : badania 30, 229

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

nowisko było badane w 1992 r. podczas prospekcji AZP. W sezonie 1996 przebadano powierzchnię 31 m w odwiertach i 6 m² w wykopach sondażowych (głębokość nawarstwień 1 i 1,7 m).

Badania nie będą kontynuowane.

PETRYKOZY, st. 6,
gm. Białaczów,
woj. piotrkowskie,
AZP 76-60/23

- ślady osadnictwa kultury świderskiej (paleolit schyłkowy)(?)
- osada kultury łużyckiej (okres halsztacki C)
- osada wczesnośredniowieczna (XII-XIII w.)
- huta szkła z okresu nowożytnego (XVIII-XIX? w.)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w sierpniu przez mgr. Piotra Zawilskiego (Wojewódzki Konserwator Zabytków w Piotrkowie Trybunalskim). Pierwszy sezon badań. Stanowisko zostało odkryte w trakcie badań powierzchniowych w 1987 r. W sezonie 1996 w miejscach koncentracji znalezisk powierzchniowych, w odległości 50-60 m od dawnego nurtu rzeki Drzewiączki, na obszarze nie poddanym jej niszczącemu działaniu, założono 9 wykopów o numeracji od I do VIII (jeden wykop oznaczono jako Ia), o powierzchni od 25 do 72 m². Łącznie przebadano 327 m².

Celem badań była weryfikacja ustaleń AZP, określenie stanu zachowania stanowiska i jego zasięgu oraz przebadanie obszaru zagrożonego zniszczeniem (zalewanie i podmywanie, orka). Uzyskano materiał jednoznacznie wskazujący na obecność śladów po osadzie łużyckiej z okresu halsztackiego C i osadzie wczesnośredniowiecznej (XII-XIII w.), a także po funkcjonowaniu nowożytnej huty szkła (XVIII-XIX? w.), oraz prawdopodobnie ślady po bytności ludności bliżej nieokreślonej kultury (świderskiej?) epoki kamienia. Natrafiono na 11 jam i skupisko ceramiki. Wszystkie obiekty znajdowały się tuż pod warstwą orną, na głębokości 25-40 cm. Jamy (poza jamą nr 8) pochodziły z okresu wczesnego średniowiecza. Wyróżniono wśród nich zasobowe, gospodarcze, odpadkowe i po ogniskach. W jamie nr 2 odkryto żelazne, dwukabłąkowe krzesiwo. Na podstawie materiału ceramicznego obiekty można datować na 2 połowę XII i 1 połowę XIII w. Obiekty średniowieczne zniszczyły częściowo ślady po starszym osadnictwie. W ich wypełniskach, a także poza nimi, znajdowano ceramikę łużycką oraz krzemienie należące prawdopodobnie do kultury świderskiej lub innej kultury epoki kamienia. Materiał czysto łużycki zawierała jedynie jama nr 8 oraz skupisko ceramiki nr 1. Znaleziska krzemienne (ogółem 24) z wyjątkiem dwóch wykonane były z krzemienia czekoladowego. Wstępnie przynajmniej część z nich przypisać można ludności kultury świderskiej, jest to jednak ocena hipotetyczna, gdyż ilość i jakość materiału nie pozwala na ostateczne datowanie. W warstwie ornej oraz tuż pod nią odkryto stosunkowo liczne skupiska bryłek ciemnozielonego szkła, które uznać należy za pozostałość po produkcji nowożytnej huty szkła.

PŁOCK,
pl. Narutowicza 53,
AZP 50-54/53

- podgrodowa osada wczesnośredniowieczna (IX-XIII w.)
- miasto późnośredniowieczne i nowożytne (XIII-XVI w., od 1237 r.)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w terminie od 20 sierpnia do 21 listopada przez mgr. Andrzeja Gołębniaka (Zespół Archeologiczno-Konserwatorski „Archeopag”, Ostrówek, ul. Kościuszki 25. Finansowane przez Urząd Miasta Płocka. Drugi sezon badań. Badania prowadzono metodą stratygraficznej eksploracji nawarstwień. Przebadano powierzchnię 300 m².

Zlokalizowano i zrekonstruowano zasięg osady przygrodowej i lokowanego w 1237 r. miasta. Wyróżnione w trakcie badań fazy podzielić można na pięć podstawowych horyzontów osadniczych:

I – osadnictwo bezpośrednio poprzedzające lokalizację miasta (pozostałości rozgarniętego wału ziemnego odsłonięte w północnym narożniku obecnego placu – ślady fortyfikowanej osady?);

II – osadnictwo lokacyjne związane z nowym rozmieszczeniem działek osadniczych (odkryto ślady ciągu komunikacyjnego, który można utożsamiać z wzmiankowaną w przywileju lokacyjnym z 1237 r. drogą do Czerwińska);

III – kolejne trzy horyzonty, a więc średniowieczny, późnośredniowieczny i nowożytny, reprezentowane są fragmentarycznie. Podkreślić należy jedynie, że rozplanowanie przestrzenne zabudowy rynku kanonicznego w podstawowym zarysie powieleło pierwotny układ.